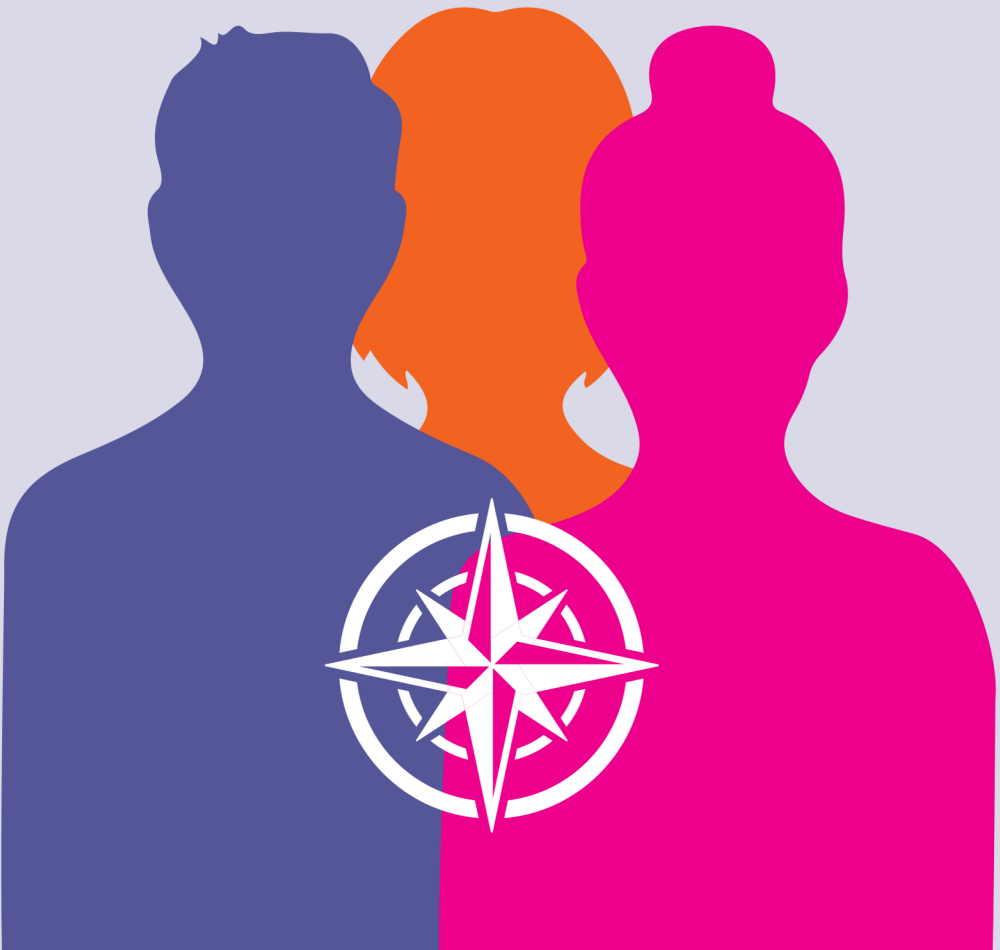

ETIK FÖR OSS SOM JOBBAR MED UNGA

När man funderar över skillnader i vad som anses vara rätt och fel sysslar man med etik.

Nationalencyklopedin

I professionen som fritidsledare inom den öppna verksamheten ställs mycket höga krav på empati, kompetens, integritet och medmänsklighet. Våra medarbetare måste på ett professionellt sätt kunna bemöta både enskilda individer, grupper samt andra aktörer.

Vi bör stödja oss på etiska principer i våra möten med ungdomar, kollegor och andra professionellt verksamma. De vägleder där lagar och regler ibland inte räcker till för att vi ska kunna fatta medvetna beslut.

Att reflektera tillsammans över etik och etiska principer stärker både medarbetare och chefer. Etiken hjälper till att klargöra värderingar och handlingsalternativ, förankra beslut och utveckla nya förhållningssätt på arbetsplatsen. Folderns syfte är att stärka organisationens gemensamma förmåga till etiska vägval.

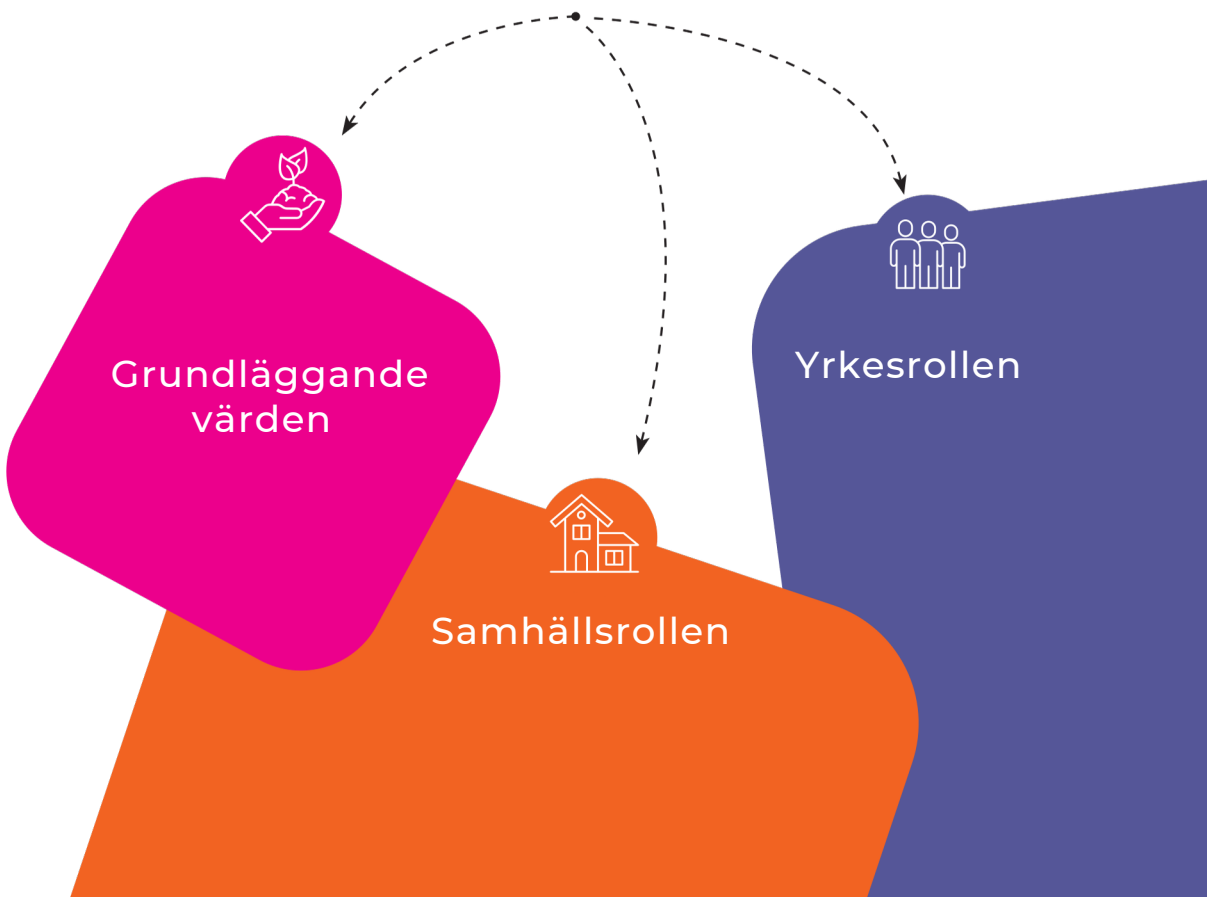
Varför etiska principer?

Varje dag i verksamheten har vi möjlighet att i mötet med ungdomar göra skillnad och stärka de individer vi möter. För att arbeta med dessa frågor behövs gemensamma etiska principer.

Professor Erik Blennberger: "Etiken påverkar mig, mina kollegor, ungdomar och andra, oavsett om jag är medveten om det eller inte".

Våra etiska principer ger en ökad tydlighet i våra uppdrag och yrkesroller. De påminner oss om vad vi står för och vilka våra grundläggande uppgifter är. Våra gemensamma grundläggande värden syftar till att vägleda oss i bemötande av individer och grupper.

Kunskapscentrum för fritidsledarskap har identifierat tre områden inom vilka de etiska principerna tar sig uttryck:

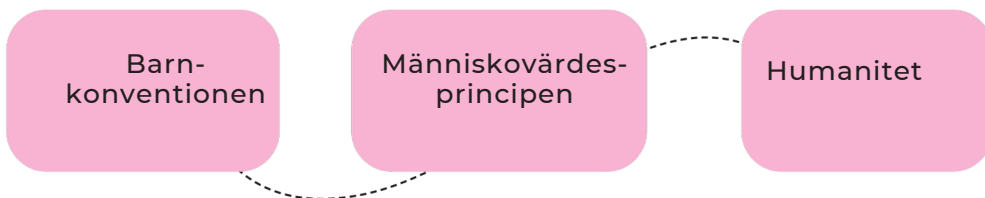

Våra grundläggande värden

Fritidsledarskapet skall förhålla sig till gällande lagstiftning och riktlinjer. När dessa inte räcker till är det viktigt att vi har en gemensam etisk värdegrund.

Våra etiska värden utgår från

Barnkonventionen är bestämd av FN och är bindande svensk lag sedan 2020.

Den slår fast:

- *alla barns lika värde (§2)*
- *att barnens bästa alltid ska beaktas vid beslut som angår dem (§3)*
- *barnens rätt till liv och utveckling (§6)*
- *barnens rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (§12).*

Människovärdesprincipen innebär att alla människor har lika värde och samma rätt oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.

Humanitet innebär att se varje person som en medmänniska, som vi ska möta med tillit, lyhördhet, medkänsla och kärlek.

Vår yrkesroll

Det krävs kunskap för att kunna fatta beslut gällande unga.

Ett professionellt fritidledarskap bygger på uppdaterad kunskap och erfarenhet av vad som skapar en positiv och utvecklande fritid.

Ur yrkesrollens perspektiv har alla rätt till en god fritid, som är präglad av delaktighet och inflytande. Alla barn och unga ska utan någon form av diskriminering få möjlighet till att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Med stöd av våra grundläggande värden bör vi

situations- och individanpassa vårt ledarskap

Detta innebär att lyhört hantera olika situationer på ett lösningsfokuserat och situationsanpassat sätt med hänsyn till människors förmåga och resurser.

vara etiskt medvetna

Detta innebär att vara professionella ledare, vilket innebär att ta ansvar för att stärka vår etiska medvetenhet. Vi bör använda kollegor, KC-nätverket och utbildningar för etiska reflektioner och dialoger.

utveckla och upprätthålla vår ledarskapskompetens

Detta innebär att ta ansvar både för individen och organisationen. Vi ska följa aktuell forskning och relevant kunskap, hålla oss omvärldsorienterade, kritiskt granska vårt arbete och anpassa ledarskapet efter ungas behov och önskemål.

ha en fördjupad insikt om andra aktörers uppdrag

Detta innebär att vara medvetna om yrkesrollens avgränsningar och dess möjligheter. Länka vidare till andra professioner med andra kompetenser som kompletterar vår yrkesroll.

arbeta främjande och salutogent

Detta innebär att verka för ett salutogent och socialt hållbart förhållningsätt som gynnar friskfaktorer, hälsa och välmående. Främjande arbete handlar om att uppmuntra, förstärka och skapa förutsättningar för sådant som gör att vi mår bra. Främjande arbete kan leda till förebyggande effekter.

skapa normer, attityder och beteenden för inkludering

Detta innebär att arbeta för att alla lika värde genom att skapa inkluderande normer, attityder och beteenden som ungdomarna har med sig i och utanför verksamheten.

Vår samhällsroll

Med utgångspunkt i nationella och internationella mål och riktlinjer fokuserar fritidsledarskapet på att

- *skapa trygga mötesplatser som kännetecknas av frivillighet, mångfald, inkludering, jämlikhet och jämställdhet*
- *inspirera till engagemang och vidgade intressen på och utanför våra mötesplatser*
- *stödja ungdomars förutsättningar till medbestämmande och deltagande i demokratiska processer*
- *verka för inflytande på våra mötesplatser för att bidra till ungas medskapande och egenskapande*
- *stimulera till informellt och icke-formellt lärande genom aktiviteter och sociala sammanhang*
- *bidra till personlig hälsa och utveckling baserat på olika individers och grupper intressen samt möjligheter och behov*
- *stödja ungas vuxenblivande till att bli aktiva medborgare som är bärare av mänskliga rättigheter och humanitet.*

Nu då? Etiska problemsituationer

Våra etiska principer är vägledande i olika situationer och ärett kännetecken för vad vi står för, våra uppgifter och vår roll. Som ett stöd för att levandegör principerna har KC utvecklat en etisk kortlek med samtalskort som fångar upp olika situationer från ungdomsarbetsarens verklighet.

Med den etiska foldern och kortleken kan du utmana dig själv och dina kollegor. Verktögen utgör en start i en gemensam och utforskande dialog som leder till en öppen och utvecklande kultur på arbetsplatsen. Använd gärna exempel från egna erfarenheter för att skapa givande och lärorika samtal om situationer som kräver etiska avvägningar.

I den här etiska problemsituationen handlar det om huruvida det går att hålla isär vilka värderingar som kollegan arbetar efter i sitt arbete och hur hen är på sin fritid.

Hur tänker du om det?

Vår etiska kod är vägledande i olika situationer och är ett kännetecken för vad vi står för, våra uppgifter och vår roll.

I den här etiska problemsituationen kan man se att det är viktigt att diskutera vad som är ett lämpligt språk och hur vi tillsammans ska förhålla oss till detta.

Vad är lämpligt att skoja om och vad är inte det?

TACK

Kunskapscentrum för ungdomsverksamhet (KC) har sedan 2012

arbetat med att skapa samsyn kring ungdoms- och fritidsledares professionella yrkesidentitet och etiska principer. Innehållet i denna folder och tillhörande kortlek är resultatet av ett samarbete mellan ungdomsledare och chefer från KC:s medlemskommuner.

Grundarbetet är gjort med hänsyn till synpunkter från etikprofessor Erik Blennberger, Fritidsforum, Kommunal och Fritidsledarskolorna.

Innehåll och kort är uppdaterade 2024 av KC:s arbetsgrupp och granskad av docent Carl Cederberg, Södertörns högskola.

KC arbetar med kompetens- och metodutveckling, forskningsanknytning, kontaktskapande, erfarenhetsutbyte och nätverkande.

Vi deltar i och arrangerar konferenser och utbildningar.

Våra medlemmar är kommuner i Stockholmsregionen samt Skarpnäcks folkhögskola.

KC finns även i Östergötland i form av KC Fritidsledarskap Öst.

kc-ungdomsverksamhet.se